

Styret – Salten Brann IKS

Styresak nr. 07/22

1. februar 2022.

OPPFØLGING AV EFFEKTIVISERINGSKRAV I BUDSJETT 2022

Oppsummering

Hensikten med denne saken er å gi styret innsikt i hvordan selskapet tilnærmer seg effektiviseringskravet på 2,6 MNOK. I tillegg ønsker selskapet å belyse betydningen av effektivisering som en av flere muligheter for å kunne finansiere framtidens materiell og kompetanseplan som skal behandles av representantskapet 6. mai 2022. Fremtidig materiellplan vil innebære økning av årlige finanskostnader på mellom 3,5 til 4,0 MNOK de neste 10 – 15 årene.

Enkelte av de identifiserte tiltakene vil være mulig å gjennomføre uten omfattende konsekvenser. Andre tiltak vil både kunne gi merkbare konsekvenser, og dessuten bli oppfattet som kontroversielle og medføre betydelige reaksjoner og motstand fra flere hold.

Ni ulike områder for effektivisering er identifisert, men ikke behandlet og vurdert i tilstrekkelig grad. Det vil bli gjort på ledersamling til ledergruppen medio februar 2022. Av disse har åtte av områdene et antatt potensiale for besparelser på til sammen 5,95 MNOK, mens ett område vil kreve mer utredningsarbeid før et potensiale for besparelse vil kunne beregnes. Det understrekes at tallmaterialet inneholder stor grad av usikkerhet på det nåværende tidspunkt.

Selskapet er opptatt av effektiv ressursbruk og vil gjennom denne prosessen forsøke å utfordre alle områder som kan reorganiseres og videreutvikles.

Bakgrunn

Under behandlingen av budsjett- og økonomiplan den 4. oktober 2021, påla styret selskapet et effektiviseringskrav på 2,6 MNOK for 2022. Kravet var ikke behandlet av selskapets administrasjon i forkant av møtet, noe som ga utfordringer i den praktiske synliggjøringen av effektiviseringen i fremleggningen av budsjettet samt tilhørende konsekvensanalyse.

Tiden til fremleggelse av budsjettet til godkjenning tillot ikke en hensiktsmessig behandling av mulig områder for effektivisering. Av den grunn ble det valgt å legge frem et budsjett der lønnsøkning ikke var iberegnet. Selskapets samlede lønnsutgifter for 2022 er før justering for lønnsøkning på ca. 100 MNOK, og med en forventet lønnsøkning på 2,6%, imøtekom således budsjettfremlegget kravet til effektivisering i det økonomiske perspektivet.

Lønnsutgiftene for 2022 vil med bakgrunn i lønnsøkningen bli høyere enn budsjettet. For å kompensere for dette må forbruket på andre områder reduseres.

Under fremleggingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2023 – 2025 i representantskapet i november 2021, ble figur 1 (nedenfor) presentert. Figuren viser merkostnad som må dekkes inn for å finansiere planlagte nyanskaffelser, og illustrerer at effektivisering (i figuren omtalt som «Omdisponering av driftsmidler») er en del av plangrunnlaget for finansiering.

MOMENTER VEDRØRENDE FINANSIERING

ØKONOMIPLANPERIODE	2023	2024	2025	2026
MERKOSTNAD (MNOK)	3,3	3,7	4,2	5,3
• Omdisponering av driftsmidler (nødnett)		X	X	X
• Økte inntekter (alarm/kurs)			X	X
• Delfinansiere pensjon ved bruk av premiefond	X	X	X	X
• Økt kommunal finansiering	X	X	X	X

1. Vurdere «leasing» som alternativ til lån
2. Vurdere kommunal egenandel som EK

Figur 1: Momenter vedrørende finansiering av fremtidig investeringsbehov

I saken angis antatte summer for innsparingspotensial. Summene er basert på grove beregninger, og beheftet med betydelig usikkerhet. Noen av de påviste områdene for effektivisering har langsiktig virkning, mens andre kun har virkning i inneværende år.

Daglig styring av selskapets økonomi

Selskapet gjennomfører månedlig ledergruppemøter. Statusrapportering på økonomi for det enkelte ansvarsområde er fast agendapunkt på hvert møte. Disse gjennomgangene er det mest sentrale styringsredskapet som benyttes i oppfølgingen av økonomien. Når det i disse gjennomgangene avdekkes avvik mellom regnskap og budsjett, diskuteres og innføres korrigerende tiltak. Ved siden av at dette tilrettelegger for løpende korleksjon, bidrar også gjennomgangene til å opprettholde en felles forståelse for selskapets økonomiske situasjon i ledergruppen. Det avholdes månedlige økonomimøter med regnskapsavdelingen selskapets ledelse og ledere for hver avdeling. Det er strengt fokus på de økonomiske innsatsfaktorene; 1) arbeidstidsplanlegging, 2) aktivitetsplanlegging og 3) materiellanskaffelser iht ukentlige/månedlige budsjetttrammer.

I inneværende år er det en målsetning å styrke informasjonsformidlingen angående økonomi til de tillitsvalgte, i den hensikt å sikre involvering og forankring i personalgruppen. Dette planlegges gjort gjennom å ta inn økonomisk status som agendapunkt i de månedlige kontaktmøtene. Flere av tiltakene som det skal arbeides med krever bred involvering.

Vakanser

Selskapets beredskapsplanlegger sluttet i sin stilling i januar. Stillingen er ikke utlyst for tilsetting. Ved å unnlate å tilsette i stillingen forventes en potensiell besparelse i lønnsutgifter på kr. 950.000,-.

Videre står stillingen som kompetanseleder i beredskapsavdelingen vakant, og ved å holde denne ubesatt første halvår, i påvente av nyansettelse, vil det gi en besparelse i lønnsmidler på kr. 400.000,-.

Konsekvensen vil på kort sikt være begrenset, men vil på lengre sikt medføre en svekkelse av selskapets evne til å utarbeide og vedlikeholde plandokumentasjon.

Internoverføring fra 110 Nordland

Administrasjonen i selskapet yter en rekke tjenester til de underlagte ansvarsområdene. Tjenestene omfatter generell saksbehandling, HR og IT-tjenester, digital kompetanse, lånefinansiering og kvalitetsledelse, for å nevne noen. Som kompensasjon for disse tjenestene overfører ansvarsområdene som er finansiert på annen måte enn gjennom direkte overføringer fra eierkommunene, en fastsatt sum i interne overføringer.

For 2022 er det budsjettet med til sammen 3,2 MNOK i interne overføringer. Av disse midlene overføres 0,3 MNOK fra feierområdet til forebyggende, som kompensasjon for lederfunksjoner som utføres. Resterende andel overføres til administrasjonen, ansvar 335.

Prosjektet for innføring av nytt oppdragshåndteringsverktøy ved 110 sentralen, påfører administrasjonen et betydelig merarbeid. En gjennomgang av de aktuelle tjenesteområdene viser at størrelsen på internoverføringen ikke står i rimelig forhold til de tjenestene IKS'et leverer. Gjennom en intern revisjon av grunnlaget for internoverføringene er det identifisert et potensiale for økning av overføringene fra dagens nivå på 1,6 MNOK til et fremtidig nivå på 2,4 MNOK, altså en inntektsøkning for selskapet på kr. 800.000,- som i hovedsak skal finansieres av alarminntekter fra 110 Nordland og 120 markedsavdelingen.

Belastning av pensjonsfond

I budsjettet for 2022 er det planlagt å belaste selskapets premiefond med pensjonsutgiftene for de fem første periodene i året. Denne besparelsen er i budsjettet beregnet til 5 MNOK, altså 1 MNOK pr. periode. Reelle pensjonsutgifter er imidlertid noe høyere, og forventes for 2022 å utgjøre anslagsvis ca. 1,2 MNOK pr. måned.

Dette medfører at kr. 200.000,- mer enn budsjettet ramme belastes premiefondet i hver av årets fem første perioder. I løpet av fem måneder utgjør dette en ikke budsjettet besparelse på kr. 1.000.000,- som fremkommer som en redusert belastning av pensjonskostnader på driftsbudsjettet.

I figur 2 nedenfor illustreres betydningen av bruk av premiefondet, som er vesentlig for å finansiere drift av Salten brann, herunder økte finanskostnader, i økonomiplanperioden. Denne bruken er nødvendig for å imøtekomme kravet om en bærekraftig utvikling i de kommunale overføringene til selskapet. I praksis har dette medført at rammen for kommunale overføringer har stått i ro de tre siste årene, mens enhetskostnadene på lønn og varer/tjenester har økt.

FINANSIERING AV PENSJONSKOSTNADER (PREMIEFOND BKP)

Nr	Beskrivelse	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	SUM
1	IB premiefond BKP 2021	32 200 000					
2	- bruk av fond, betale pensjon okt, des 2021	3 000 000					
3	IB premiefond BKP 2022	29 200 000	29 200 000				
4	- bruk av fond, betale pensjon		5 000 000	4 000 000	3 000 000	3 000 000	15 000 000
5	IB premiefond BKP (udisponert)		24 200 000	20 200 000	17 200 000	14 200 000	

A konto reguleringspremie for 2021 øker betydelig i forhold til anslaget fra september 2020.

1. Årslønnsveksten for 2021 blir høyere enn hva som ble anslått i september 2020.
2. Stortinget har innført et nytt reguleringsprinsipp for grunnbeløpet i folketrygden fra 1.5.2021.
3. Det er også lagt inn en kompensasjon for verditap i pensjonene fra 1.5.2020.
4. På toppen av dette har Stortinget i etterkant vedtatt en ekstra regulering i folketrygden i 2021.
5. Etter høstens akontoberegning blir økningen i reguleringspremie sett i forhold til anslaget, estimert til kroner 4 830 000,- for Salten Brann IKS i 2021.

Figur 2: Finansiering av pensjonskostnader i kommende økonomiplanperiode

Nødnett

Selskapet har betydelige utgifter til lisenser, godtgjørelser, support og vedlikehold knyttet til Nødnett. Som redegjort for i årsbudsjettet, finner selskapet det utfordrende å vurdere reduksjoner i utgifter til nødnett. Reduksjoner medfører en svekkelse i standarden for nødkommunikasjon i selskapet og virker direkte inn på evnen til å kommunisere i nødsituasjoner. Særlig vil dette være merkbart ved større hendelser med behov for samvirke med andre nødetater og be-redskapsaktører. Selv begrensede tiltak for kostnadsreduksjon ventes å ha en negativ effekt.

Samtidig er dette et område som hittil ikke har vært berørt av effektiviseringstiltak, og således ett av et begrenset antall områder der det kan eksistere rom for besparelser.

Potensialet for besparelser på nødnett er vist i saksgrunnlaget til årsbudsjettet for 2022. Beregningene som er lagt til grunn er imidlertid forbundet med betydelig risiko for feil. Et foreløpig anslag tilsier likevel at det kan foreligge et potensiale for besparelser i størrelsesorden kr. 1.000.000,-.

Selskapet jobber for tiden med å avklare det juridiske rammeverket for bruk av nødnett som primæralarmeringssystem for mannskaper. Dette vil i så fall legge føringer på handlingsrommet som selskapet har innen dette området. Følgende budsjettposter gjelder:

- Bæregodtgjørelsen tilsvare ca. 7,0 MNOK for selskapet
- Lisenskostnader for terminaler ca. 2,6 MNOK for selskapet
- Totale kostnader ca. 9,6 MNOK for selskapet

Overføring av brannbåten «Draken» til Salten IUA

Salten brann eier brannbåten «Draken», som benyttes både for transport av brannmannskaper ved behov for støtte i hendelser der sjøveien er mest hensiktsmessige ferdselsveien, og som plattform for redningsdykkere under dykkeroperasjoner.

Driftskostnadene knyttet «Draken» er ikke skilt ut i regnskapet, og det er derfor et betydelig arbeid å identifisere eksakte tall. Dette arbeidet er ikke utført, men kostnadene til kaiplass, drivstoff, vedlikehold og øvrig drift er utvilsomt betydelige. I tillegg kommer nye kompetansekrav, som følge av myndighetskrav, som medfører vesentlige økte utgifter både til erverv og vedlikehold av kompetanse for å føre denne båten.

Det er initiert en dialog mellom Salten brann IKS og Salten IUA med tanke på å vurdere muligheten for overføring av båten til IUA'et. Gjennom sin tilknytning til *Norsk oljevernforening for operatørselskap* (NOFO) ønsker Salten IUA å undersøke muligheten for å søke om økonomisk støtte til drift av fartøy til NOFO beredskap. Denne støtten har potensiale til å dekke betydelige deler av kostnadene knyttet til både drift og kompetanse.

Potensiell driftsbesparelse ved en eventuell overføring er foreløpig grovberegnet til kr. 100.000,-

Utsettelse av investeringer

I investeringsplanen for 2022 er det godkjent anskaffelser for til sammen 5,43 MNOK, hvorav 4,93 MNOK er lånefinansiert. Gjennom å utsette investeringer som ikke er tvingende nødvendige, kan lånesummen reduseres med anslagsvis 2 MNOK. En forenklet beregning antyder at dette tiltaket gir en potensiell besparelse i årlige finanskostnader på kr 200.000,-

Uniformer

Alle heltidsansatte disponerer årlig kr 5.000,- i uniformsgodtgjørelse. Midlene gjøres tilgjengelig i form av poeng som hver ansatt kan benytte til å bestille uniformsplagg fra selskapets leverandør. I tillegg mottar nyansatte en startpakke med uniformer ved tiltredelse.

En forenklet undersøkelse blant andre brannvesen viser at ordningen er gunstigere for de ansatte enn gjennomsnittet blant de undersøkte. En endring av ordningen, som legger den tettere opp til praksisen i andre brannvesen, kan gi en viss besparelse. Selskapet har pr i dag ca 100 ansatte som mottar godtgjørelse. Ved å redusere godtgjørelsen med kr. 2.000,- fra dagens nivå vil dette gi en årlig besparelse på kr. 200.000,-. Andre ordninger for anskaffelse av arbeidsbekledning, som eksempelvis tilrettelegger for behovsprøvd fornyelse av uniformene, antas også kunne gi besparelser.

Reduksjon i reisevirksomhet

Selskapet har hvert år en viss reiseaktivitet. Reisene gir kostnader i form av billetter, diett, overnatting, og øvrige godtgjørelser. Et eventuelt tiltak som reduserer reisevirksomheten må rettes mot administrative oppdrag som medfører flyreiser, og gir tilhørende oppholdsutgifter. Reiser til selskapets stasjoner er nødvendig å opprettholde på uforandret nivå.

Innkjøpskontroll

Selskapet har for 2022 et budsjett på i overkant av 25,5 MNOK for anskaffelse av varer og tjenester. Effektivisering av innkjøpene gjennom tiltak som bruk av eksisterende, og inngåelse av nye innkjøpsavtaler, økt bruk av samlefaktura, begrensning i myndighet til å foreta anskaffelser med videre antas å gi potensiale for besparelser. Hvor mye en slik effektivisering kan utgjøre i form av besparelser er ikke beregnet, men en relativt forsiktig antakelse om at det

er mulig å oppnå 5% besparelse gjennom styrket innkjøpskontroll gir med dagens budsjett en årlig besparelse på 1,3 MNOK.

Sammenstilling av identifiserte områder for effektivisering

Effektiviseringstiltak	Sum
Vakanser	1.350.000,-
Internoverføring fra 110 Nordland	800.000,-
Belastning pensjonsfond	1.000.000,-
Nødnett	1.000.000,-
Overføring av «Draken» til Salten IUA	100.000,-
Utsette investeringer	200.000,-
Uniformer	200.000,-
Reduksjon i reisevirksomhet	Ikke beregnet
Innkjøpskontroll	1.300.000,-

Forslag til vedtak

1. Styret ser positivt på administrasjonens arbeid med å utrede muligheter og konsekvenser for effektivisering av driften
2. Styret støtter pågående prosess, og ber administrasjonen arbeide videre med å utrede identifiserte effektiviseringsområder, samt fremlegge konkrete forslag med konsekvensbeskrivelse i årets styremøter.